

kan blive enige om, der er så afgørende. Det er selvfølgelig også at se på andre aktører, som er påvirket af de aftaler, som indgås mellem de to lande, f.eks. Kina, og på hele debatten om et eventuel nyt missilforsvarssystem, som vi jo også har haft tidligere.

Vi har ikke fra Kristeligt Folkepartis side taget stilling til det. Vi ser fortsat med bekymring på, hvad eventuelle nye aftaler eller mangel på aftaler kan føre til i forhold til et nyt rustningskapløb som sådan, men vi konstaterer, at amerikanerne og russerne er i dialog, og at sigtet er at nå nye aftaler, og det synes vi i sig selv er positivt.

Jeg vil derfor til sidst også nævne, at det for os er vigtigt, at Grønland og Grønlands interesser inddrages i de eventuelle overvejelser, der måtte være fra amerikansk side om et nyt missilforsvarssystem, for så vidt de måtte inddrage Thuleradaren som sådan.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Kuupik Kleist som ordfører.

Kuupik Kleist (IA):

Denne forespørgselsdebat er dybt relevant og meget aktuel, ikke alene fordi ABM-traktaten er den hidtil vigtigste traktat om nedrustning, men også fordi sagen på mange måder berører de mest ømfindtlige sager i det dansk-grønlandske forhold.

Vel kan man påstå, at den nye verdensorden og den basale ændring i magtbalancen nødvendiggør en opdatering af de internationale aftaler om fred og nedrustning, men at afskaffe ABM-traktaten ensidigt uden at erstatte den med en ny er hasarderet og kaster verden ud i en usikker, ukontrolleret og ikke mindst ukontrollerbar situation.

Derfor bør såvel Danmark som EU hurtigst muligt gå aktivt ind i en politisk proces, der kan etablere en ny og mere ansvarlig international aftale om nedrustningssituationen.

Den amerikanske begrundelse for opsigelsen er bl.a., at traktaten fra 1972 er forældet, at den er en hindring for udviklingen af missilskjoldet, og at den derfor må sættes ud af kraft.

Det er jo også rigtigt, at verden har ændret sig rigtig meget siden 1972. Magtbalancen og Øst-Vest-forholdet har været reguleret af et sæt internationale aftaler, som siden Anden Verdenskrig har sikret relativ stabilitet mellem Øst og Vest. Det er nu altså ifølge USA selv på tide at tilpasse gamle aftaler til en ny tid.

Hvis vi så ser på aftalen mellem Danmark og USA af 1951 om forsvaret af Grønland, så må den aftale vel også ses i denne sammenhæng, altså som en del af et uddateret aftalekompleks.

Vi har sagt mange gange og med rette, at aftalen af 1951 er forældet og bør afskaffes og erstattes af en ny og tidssvarende aftale om det forsvarsmæssige samarbejde i Nordatlanten og med inddragelse af Grønland som direkte partner. Det er en aftale, hvor Danmark har mulighed for direkte at øve indflydelse på den internationale situation, og den mulighed bør udnyttes.

Kl. 11.35

En logisk følge af opsigelsen af ABM-traktaten må nu være, at andre aftaler inden for samme område tages op til revision og ændres, så det sikres, at der stadig er sammenhæng i tingene. Derfor må en eventuel accepterende holdning til opsigelsen af ABM-traktaten fra Folketingets side naturligvis også betyde, at det grønlandske krav om fornyelse af 1951-aftalen nu tages alvorligt og efterkommes.

Der er en stor og voksende modstand mod missilskjoldet i Grønland. Bl.a. har en offentliggjort undersøgelse foretaget af Greenpeace dokumenteret dette, og vi er temmelig meget klar over, hvad det er, vi skal være bekymrede for. Det er en klar grønlandsk holdning, at ABM-traktaten ikke bør opsiges ensidigt. Dette skal ikke tages som udtryk for trods eller modvilje mod amerikansk eller dansk sikkerheds- og udenrigspolitik, men som et reelt ønske om at finde eget forsvarspolitisk ståsted og et ønske om at spille en rolle og bidrage til det samlede riges forsvarspolitik.

Det er naturligt, at der igen er fokus på Thuleradaren, det viser dagens debat, og det betyder selvfølgelig også, at en ny dansk enegang i denne her sag vil medføre endnu en forværring af det i forvejen anstrengte dansk-grønlandske forhold vedrørende forsvarspolitikken. Folketinget må derfor opfordre regeringen til at tage kontakt til den amerikanske regering for at genforhandle forsvarsaftalen af 1951.

Det er fra alle sider blevet sagt, at man må tage hensyn til det grønlandske landsstyre og Landstinget i det her spørgsmål og i spørgsmålet om missilskjoldsplanerne. Det kunne jo være interessant at prøve at forudse, hvordan situationen ville være, hvis Grønland og Danmark er uenige om dette punkt.